

KUNSTZINNIGE VORMING – MUZIEK EN BEWEGEN

Kerdoel 1: De leerlingen leren liederen uit de eigen en andere culturen alleen en in groepsverband zingen.

1.1. Zingen

Kerdoel 2: De leerlingen leren bewegen op een gespeeld ritme, op actuele of op meer traditionele muziek, waarbij ze hun beweging kunnen aanpassen aan de maat van de muziek, speelliederen uitvoeren en ervaringen, gevoelens, situaties en gebeurtenissen alleen en met elkaar, in beweging en dans weergeven.

2.1. Bewegen op muziek

Kerdoel 3: De leerlingen kunnen luisterend muziek beleven en genieten, onderscheiden en benoemen. Ze kunnen dit verbaal, beeldend of met bewegingen duidelijk maken.

3.1. Muziek beleven

3.2. Muziek beluisteren, onderscheiden en benoemen

3.3. Spreken over muziek

Kerdoel 4: De leerlingen kunnen begeleidingsritmes spelen op (school)instrumenten.

4.1. Ritmisch muziek maken met instrumenten

Kerdoel 5: De leerlingen kunnen een muziekstuk maken en uitvoeren op basis van een gegeven melodie, een ritme, een sfeer of stemming.

5.1. Muziekstuk maken

Kerdoel 1: De leerlingen leren liederen uit de eigen en andere culturen alleen en in groepsverband zingen.

Niveau	1	2	3	4
1.1. Zingen	<ul style="list-style-type: none"> - Doet klanken uit een liedje na - Beleeft plezier aan het samen zingen 	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt eenvoudige woorden mee uit een liedje 	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt korte zinnen (2 tot 3 woorden) mee uit een liedje 	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt een kort en éénstemmig liedje mee - Zingt liedjes bekend van radio en tv qua klanken mee (bassie en adriaan, kabouter plop) - Zingt kinderliedjes uit andere culturen na, bijv. Marokkaans, Turks, Surinaams (doet de woorden qua klank na)
	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt liedjes met een omvang van 5 tonen (klinkt vrij zuiver binnen deze tonen) - Zingt zelf een refrein wanneer enkel de startzin wordt voorgezongen 	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt een eenvoudig lied mee bestaande uit meer coupletten - Zingt zelf een couplet wanneer enkel de startzin wordt voorgezongen - Probeert een voorgezongen toon over te nemen - Zet op het juiste moment in als de leerkracht een startsein geeft 	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt uit het hoofd een eenvoudig lied bestaande uit meer coupletten (kent de melodie en tekst uit het hoofd) - Bedenkt andere woorden in een tekst bij een goedgekend lied (springen i.p.v. klappen) 	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt liedjes met een omvang van meer dan 5 tonen (groter zuiver stembereik) - Neemt een voorgezongen toon over - Zingt harder als de leerkracht zijn handen omhoog beweegt of uit elkaar en zachter bij omlaag of naar elkaar toe bewegen - Zingt liedjes die passen bij verschillende situaties als feesten en seizoenen
	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt zonder voorbeeld liedjes van radio en tv - Zingt liedjes met meerdere coupletten mee die moeilijk zijn qua tekst en ritme - Probeert een voorgespeelde toon vocaal over te nemen 	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt Engelstalige liedjes bekend van radio en tv (doet de woorden qua klank na) - Zingt liedjes met meerdere coupletten uit het hoofd die moeilijk zijn qua tekst en ritme 	<ul style="list-style-type: none"> - Neemt een voorgespeelde toon vocaal over 	<ul style="list-style-type: none"> - Blijft een eigen liedje zingen met een groepje leerlingen terwijl een andere groep er een ander liedje doorheen zingt (canon)

Kerdoel 2: De leerlingen leren bewegen op een gespeeld ritme, op actuele of op meer traditionele muziek, waarbij ze hun beweging kunnen aanpassen aan de maat van de muziek, speelliederen uitvoeren en ervaringen, gevoelens, situaties en gebeurtenissen alleen en met elkaar, in beweging en dans weergeven.

Niveau	1	2	3	4
2.1. Bewegen op muziek	<ul style="list-style-type: none"> - Beweegt ongericht met het lichaam op de muziek - Richt zijn aandacht op de muziek gedurende enkele seconden 	<ul style="list-style-type: none"> - Reageert met bewegingen op vrolijke muziek - Is in staat één grof motorische handeling uit te voeren in een liedje (handen in de lucht steken) - Koppelt beweging en klank aan elkaar (omhooggaand geluid = handen omhoog) - Imiteert grof motorische bewegingen van de groepsleiding 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat twee grof motorische handelingen uit te voeren in een liedje (handen in de lucht, stampen met de voeten) - Imiteert bewegingen in verschillende richtingen (vooruit, achteruit, zijwaarts, diagonaal) 	<ul style="list-style-type: none"> - Marcheert achter de leerkracht aan op tempomuziek (tweekwartsmaat) - Staat stil als de muziek stopt - Danst met verschillende materialen en attributen als hoepels en lintjes - Voert een bekende handeling zelfstandig uit bij een herkenbaar liedje (zo doet een vogel...) - Imiteert bewegingen in verschillend tempo (snel / langzaam) - Imiteert bewegingen in verschillende lagen (Laag bij de grond, in de hoogte) - Imiteert verschillende lichaamsvormen / bewegingen (rond, hoekig, groot, klein)
	5	6	7	8
	<ul style="list-style-type: none"> - Doet de stoelendans - Beweegt met de leerkracht mee op een langzame of snelle maat 	<ul style="list-style-type: none"> - Loopt mee op de maat van de muziek - Doet mee met een reeks eenvoudige bewegingen in stilstaande kring (bijv. volksdans) - Begint aan het begin en stopt aan het eind van een lied met bewegen - Beweegt met de leerkracht mee bij een geleidelijk sneller of langzamer wordende maat - Imiteert korte en lange bewegingen (duur van de beweging) 	<ul style="list-style-type: none"> - Loopt op verschillende aangegeven stampritmies - Beeldt een tempowisseling in de muziek uit door anders te bewegen (snellere bewegingen als ritme versnelt) - Danst op actuele muziek - Beweegt zijn armen los van zijn benen op muziek en omgekeerd - Beweegt enkel wanneer het refrein te horen is en staat stil tijdens coupletten (herkent herhaling) - Imiteert zware en lichte bewegingen (kracht: stampend en zwevend lopen) 	<ul style="list-style-type: none"> - Stapt op een door een instrument eenvoudig ostinaat ritme (lang achter elkaar herhaald ritme) - Imiteert eenvoudige danspassen van andere leerlingen - Houdt bewegingen tijdens muziek vol
	9	10	11	12
<ul style="list-style-type: none"> - Bedenkt eigen bewegingen passend bij de gedraaide muziek - Verandert bewegingen als muziek daarom vraagt (langzamer en soepeler als tempo van de muziek daalt) - Springt/ huppelt/ danst geïnspireerd door videoclips bij popmuziek - Reageert met een eigen beweging op de beweging van anderen 	<ul style="list-style-type: none"> - Varieert met bewegingen tijdens muziek - Corrigeert eigen bewegingen - Imiteert duidelijk de dansbewegingen uit videoclips - Stapt op het ritme dat door een instrument wordt gespeeld (fluitmelodie, piano) 	<ul style="list-style-type: none"> - Doet mee aan een volksdans in de kring met wisselende partners - Danst passend bij diverse soorten muziek (house, hardrock, slow) - Voert verschillende dansjes op dezelfde muziek uit 	<ul style="list-style-type: none"> - Zingt en danst tegelijk op een eenvoudig liedje - Reageert adequaat op muzikale veranderingen betreffende klank, vorm en betekenis (sneller dansen op hoger tempo en sterkere klanken in de muziek) - Leert anderen een dans(je) aan 	

Kerdoel 3: De leerlingen kunnen luisterend muziek beleven en genieten, onderscheiden en benoemen. Ze kunnen dit verbaal, beeldend of met bewegingen duidelijk maken.

Niveau	1	2	3	4
3.1. Muziek beleven	- Geniet van muziekactiviteiten	- Reageert blij op vrolijke muziek	- Wijst de juiste picto aan (vrolijk) bij het horen van vrolijke muziek	- Wijst de juiste picto (vrolijk, boos) aan bij het horen van vrolijke en boze (harde, felle) muziek
	<ul style="list-style-type: none"> - Wijst de juiste picto (vrolijk, boos, verdrietig) aan bij het horen van vrolijke, boze (harde, felle) en treurige muziek - Benoemt wat door muziek kan worden uitgebeeld of wijst dit aan op plaatjes: omgeving of sprookje (eng bos bij spannende muziek) 	<ul style="list-style-type: none"> - Wijst de juiste picto aan bij stemmingen als blijdschap, boosheid, droefheid, schrik, angst, romantiek, dreiging en ontspanning - Benoemt of hij iets dichterbij hoort komen of verder weg hoort gaan bij het horen van muziek (crescendo en decrescendo) 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt bij welke gelegenheden bepaalde muziek past (verjaardag-, trouw-, disco-, kerst- en kerkmuziek) - Benoemt welke emotie er in een couplet voorkomt 	<ul style="list-style-type: none"> - Kiest de juiste plaatjes bij een geluidenverhaal (tikjes op een trommel hoort bij het plaatje regen, harde slagen bij onweer) - Reageert met dansante bewegingen op muzikale betekenissen (boze sfeer, grote passen, armen omlaag, vrolijke sfeer, lichte pasjes, fladderend met de armen)

Kerndoel 3: De leerlingen kunnen luisterend muziek beleven en genieten, onderscheiden en benoemen. Ze kunnen dit verbaal, beeldend of met bewegingen duidelijk maken.

Niveau			3	4
3.2. Muziek beluisteren, onderscheiden en benoemen			<ul style="list-style-type: none"> - Beeldt met het lichaam uit of een toon sterk of zacht is (stijf houden bij sterke tonen, losjes bewegen bij zachte tonen) - Benoemt dat een klank lang of kort is 	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft aan welke geluiden hetzelfde zijn (bij gehoorzoekers als fotorolletjes gevuld met rijst/ erwten) - Geeft aan of een toon hoog of laag is (benoemt of het klinkt als vogeltje = hoog of beer = laag als deze begrippen worden aangeleerd)
	5	6	7	8
	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt dat een toon zeer sterk of zeer zacht is - Benoemt dat een klank langer of korter is dan een andere klank 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt verschil in tonen; hoort sterkere en zachtere tonen - Klapt op de maat mee die wordt voorgeklapt - Wijst 5 verschillende Orff-instrumenten aan (pauk, xylofoon, tamboerijn) - Geeft aan of een toon hoog of laag is met beweging (hoog is armen omhoog, laag is armen omlaag) 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt 5 Orff-instrumenten (pauk, trom, xylofoon, klokkenspel, triangel, ratel, bekken, schellenraam, tamboerijn) - Benoemt dat een toon hoger of lager is dan een andere toon 	<ul style="list-style-type: none"> - Wijst op een plaatje aan welk instrument hij hoort (piano, fluit, trommel, trompet, viool) - Wijst de juiste liedprent aan wanneer een lied wordt voorgezongen - Benoemt sterke contrasten in een muziekstukje (hoog- laag, sterk- zacht, lange tonen- korte tonen)
	9	10	11	12
<ul style="list-style-type: none"> - Maakt onderscheid tussen hoge en lage stemmen - Maakt onderscheid tussen mannen- / vrouwen- en kinderstemmen - Maakt onderscheid tussen tutti / solo (gedeeltes die door meerder personen / door 1 persoon gezongen worden) - Benoemt welke variatie hij hoort in een muziekstukje qua sterkere en zachtere klanken en tempo-verandering 	<ul style="list-style-type: none"> - Ordent instrumenten aan hun klank zoals strijk-, slag- en toets- en blaasinstrumenten onderling - Benoemt welke variatie hij hoort in een muziekstukje qua verandering van stemmen en instrumenten 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt verschillende muziekstijlen (hiphop, house, jazz, Klassiek). - Laat zien dat hij een tweedelige maatsoort herkent door enkel steeds de eerste tel te benadrukken door een klap - Benoemt welke bekende programma's bij bekende tunes horen die hij beluistert 	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent en ordent 2 instrumenten aan hun klank in een popgroep of orkest (viool als strijk-, trommel als slag-, piano als toets- en trompet als blaasinstrument) - Laat zien dat hij een driedelige maatsoort herkent door enkel steeds de eerste tel te benadrukken door een klap - Benoemt welke variatie hij hoort in een muziekstukje qua ritmewisseling of maatverandering 	

Niveau		2	3	4
3.3. Spreken over muziek		- Geeft aan of hij wel of geen muziek aan wil.	- Kiest uit 2 CD's een CD die hij wil beluisteren	- Geeft aan welke CD hij wil beluisteren
	5	6	7	8
	- Geeft aan naar welke muziek (artiest) hij graag luistert	- Geeft aan welk nummer zijn favoriete nummer is en wat hij hieraan waardeert	- Geeft aan naar welke muziek / artiest hij graag luistert en waarom hij deze muziek / artiest waardeert	- Geeft aan naar welke muziek / artiest hij niet graag luistert en waarom hij deze muziek niet waardeert
		11		
		- Geeft na het beluisteren van een onbekend lied / muziekstuk aan of hij dit lied wel / niet waardeert en waarom.		

Kerdoel 4: De leerlingen kunnen begeleidingsritmes spelen op (school)instrumenten.

Niveau	1	2	3	4
4.1. Ritmisch muziek maken met instrumenten	<ul style="list-style-type: none"> - Verkent instrumenten door deze te bekijken en aan te raken 	<ul style="list-style-type: none"> - Slaat ongericht op een houtblok, trom of tamboerijn, niet in de maat - Rammelt met belletjes, niet in de maat 	<ul style="list-style-type: none"> - Slaat gericht op Orff-instrumenten als een houtblok, trom of tamboerijn, niet in de maat 	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt een kort zelfbedacht stukje op een Orff instrument als een houtblok, trom of tamboerijn
	5	6	7	8
	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt mee met een eenvoudig ritme met een klankstaaf - Speelt op de klankstaaf een ritme met een duidelijk begin en einde 	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt mee met een eenvoudige melodie of ritme met twee klankstaven - Speelt een ritme met afwisseling in sterkte - Speelt om de beurt (speelt niet zelf steeds door zonder een ander te laten spelen) - Luistert naar een ander zonder zelf te spelen 	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt mee met een eenvoudige melodie of ritme met drie klankstaven - Speelt een ritme met afwisseling in tempo - Speelt een eenvoudig ritme met een andere leerling 	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt een eenvoudige melodie op klankstaven waarbij hij door zang ondersteund wordt - Speelt een kort begeleidingsritme met afwisseling in ritme - Speelt een eenvoudig ritme met twee andere leerlingen
	9	10	11	12
<ul style="list-style-type: none"> - Speelt een eenvoudige melodie op klankstaven zonder door zang ondersteund te worden - Speelt een begeleidingsritme met afwisseling in sterkte, tempo en ritme 	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt een afgesproken begeleidingsritme op klein slagwerk, trom of tamboerijn - Speelt een paar tonen op een keyboard met hulp van kleurenmuziekschrift (kleur per toon) 	<ul style="list-style-type: none"> - Voert eenvoudig notenschrift uit met handen (klappen) - Speelt een korte melodie op een keyboard met hulp van kleurenmuziekschrift (kleur per toon) 	<ul style="list-style-type: none"> - Voert eenvoudig (eventueel grafisch) notenschrift uit met instrumenten - Geeft een eenvoudig ritme (halve en hele noten) grafisch weer 	

Kerndoel: 5. De leerlingen kunnen een muziekstuk maken en uitvoeren op basis van een gegeven melodie, een ritme, een sfeer of stemming.

Niveau				
5.1. Muziekstuk maken				8
				<ul style="list-style-type: none"> - Kiest instrument(en) bij een gegeven sfeer (trommels - spannend, harp - rustige sfeer) - Laat een droevige muzikale sfeer en een vrolijke muzikale sfeer horen (bijvoorbeeld lange tonen bij droevige sfeer, korte tonen bij vrolijke sfeer)
	9	10	11	12
	<ul style="list-style-type: none"> - Kiest bij een soort geluid een passend instrument (weet wat hij bij welk soort geluid nodig heeft, denk aan een geluidenverhaal) - Kiest passende instrumenten om dieren uit te beelden (grote trom bij beer, fluit bij vogel) 	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt een eenvoudige melodie samen met een andere leerling 	<ul style="list-style-type: none"> - Begeleidt een gezongen liedje op een slaginstrument of met een paar tonen op bijvoorbeeld een keyboard (eventueel met kleurenmuziekschrift) - Speelt een eenvoudige melodie met een groepje leerlingen 	<ul style="list-style-type: none"> - Begeleidt een gezongen liedje met een eenvoudige gegeven melodie op bijvoorbeeld een keyboard (eventueel met kleurenmuziek- schrift) - Houdt met een subgroepje een melodie vast als andere groepjes een tegenmelodie spelen